

Ledningsstöd och beredskap  
Sandra Hedman  
sandra.hedman@regionjh.se

Hälso- och sjukvårdsnämnden  
HSN/68/2026  
2026-09-29

## Samverkan om patologiverksamhet

### Ärendebeskrivning

Klinisk patologi och cytologi är en central del av diagnostiken inom bland annat cancervården och utgör en viktig förutsättning för patientsäkra medicinska beslut. Verksamheten bedrivs genom samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och Region Västerbotten. På hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde den 21 januari 2026, § 21, beslutades att avsluta dåvarande avtal och fortsatt utreda de långsiktiga förutsättningarna för verksamheten. Det beslutades också att nämnden skulle ges en återrapportering när ytterligare analyser och fördjupningar genomförts.

Bakgrunden till att avtalet avslutades var att det innehöll ett antal brister och otydligheter kopplade till bland annat styrning, ansvarsfördelning, ekonomisk uppföljning och verksamhetsutveckling. Under året har Region Jämtland Härjedalen därför genomfört ett omfattande utrednings- och analysarbete med särskilt fokus på ekonomi, kompetensförsörjning, verksamhetsansvar, robusthet, framtida teknikutveckling samt erfarenheter från andra regioner. Arbetet har bedrivits genom ett projekt och har också gett en fördjupad förståelse för både verksamhetens komplexitet och de långsiktiga krav som ställs på modern patologiverksamhet.

Utredningsarbetet visar att framtidens patologiverksamhet i ökande grad bygger på samverkan, tillgång till större kompetensmiljöer, digitala arbetssätt och förmåga att hantera snabba tekniska förändringar. Den samlade bedömningen är att den bästa lösningen för att långsiktigt säkerställa en god, robust och patientsäker patologiverksamhet för Region Jämtland Härjedalens invånare är ett nytt och moderniserat samverkansavtal med Region Västerbotten.

Inriktningen är inte att återuppta tidigare samverkansformer utan att skapa en ny och modern samverkansmodell som bygger på tydligare ansvarsfördelning, gemensam styrning, förbättrad uppföljning och ökat regionalt inflytande för Region Jämtland Härjedalen. Det nuvarande avtalet gäller tills dess att ett nytt avtal har förhandlats fram och trätt i kraft, vilket säkerställer kontinuitet i verksamheten under övergångsperioden.

En viktig utgångspunkt i det fortsatta avtalsarbetet är att skapa långsiktigt hållbara och transparenta ekonomiska förutsättningar. Region Västerbottens inriktning är att den patologiverksamhet som utförs inom samverkan ska ersättas enligt självkostnadsprincipen, utan vinstintresse. Detta skapar förutsättningar för en transparent ekonomisk modell samt ett gemensamt fokus på verksamhetens kvalitet, utveckling och effektivitet.

Inriktningen är att Region Jämtland Härjedalen ska ha ett tydligare verksamhetsansvar och ett starkare inflytande över utveckling, kvalitet, uppföljning, ekonomi och datahantering, samtidigt som Region Västerbotten fortsatt kan bidra med specialistkompetens, utvecklingskapacitet och produktionsstöd. Det nya avtalet ska möta de utmaningar som tidigare identifierats och skapa bättre förutsättningar för långsiktig hållbarhet, kompetensförsörjning och verksamhetsutveckling.

Det är många perspektiv att ta hänsyn till i formandet av avtalet. Ambitionen är att ha ett avtal klart till sommaren 2027. Tills dess gäller det nuvarande avtalet.

## Regiondirektörens förslag

Regiondirektören får i uppdrag att tillsammans med Region Västerbotten utforma ett nytt samverkansavtal för patologiverksamheten.

I tjänsten

Sara Lewerentz  
Regiondirektör

Anna Granevärn  
Hälso- och sjukvårdsdirektör

## Utdrag till

Divisionschef medicin, Verksamhetschef labmedicin, Projektledare